

Nr 23.

Ankom till riksdagens kansli den 4 mars 1930 kl. 1 e. m.

Memorial, med överlämnande av redaktionskommitténs för utgivande av ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen berättelse över kommitténs verksamhet under år 1929.

1926 års riksdag uppdrog åt fullmäktige i riksgäldskontoret att i huvudsaklig överensstämmelse med en i bankoutskottets utlåtande nr 23 omförd, av tillkallade kommitterade uppgjord plan låta utgiva ett historiskt och statsvetenskapligt arbete om den svenska riksdagen — avsett att hugfästa femhundraårsminnet av den svenska riksdagens tillvaro — samt be- myndigade fullmäktige att av förslagsanslaget till riksdags- och revisions- kostnader samt kostnader för riksdagens hus i mån av behov för ifråga- varande ändamål använda ett belopp av 240 000 kronor.

Med anledning härav hava fullmäktige, i enlighet med ovannämnda kom- mitterades förslag, i april 1926 tillsatt en redaktionskommitté för ifråga- varande verk samt till ledamöter i denna kommitté utsett fullmäktiges ordförande K. E. H. Hildebrand, f. d. generalkrigskommissarien K. V. Rydén, riksarkivarien H. K. H. Almquist och professorn A. K. A. Bruswitz. Kom- mittén har i sin ordning uppdragit åt landshövdingen N. Edén att utöva den närmaste ledningen av arbetet.

I bankoutskottets omfördorda utlåtande förutsattes, att redaktionskom- mittén skulle till fullmäktige avgiva årsberättelser över sin verksamhet, vilka sedermera skulle tillställas bankoutskottet, samt att kostnaderna skulle i nämnda berättelser närmare redovisas.

I anledning härav har utskottet från fullmäktige med skrivelse den 27 februari 1930 fått emottaga redaktionskommitténs berättelse över kommitténs verksamhet under år 1929.

Nämnda berättelse, vilken såsom bilaga fogats vid detta memorial, har utskottet ansett böra bringas till riksdagens kännedom; vilket utskottet här- igenom velat för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 4 mars 1930.

På bankoutskottets vägnar:

C. E. SVENSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar C. E. Svensson, Ström i Lidköping, Johansson i Friggeråker, Abrahamsson, Berling, Forssell och Larsson i Örbyhus;

från andra kammaren: herrar Borggren, Bäcklund, Svensson i Betingetorp, Wikström, Lovén, Carlsson i Solberga, Leffler och Edberg.

Bilaga.

Till herrar fullmäktige i riksgäldskontoret.

Redaktionskommittén för utgivande av det verk om svenska riksdagen, vilket beslutades av 1926 års riksdag, får härmed avgiva berättelse om sin verksamhet under år 1929.

Kommittén har under året fullföljt arbetet dels genom protokollförda sammanträden — till antalet nio —, dels genom samråd under hand med redaktören och för särskilda frågor anlitade sakkunniga.

Registreringen av frihetstidens utskottshandlingar har efter den plan, som för detta arbete från början fastställts, blivit slutförd i juni månad 1929, alltså något tidigare än som beräknades i den till grund för 1926 års riksdagsbeslut liggande utredningen. Även kostnaderna för denna registrering hava, såsom redaktionskommittén i föregående årsberättelse ansåg sig kunna ställa i utsikt, ej oväsentligt understigit den år 1926 beräknade summan för detta ändamål (24 000 kronor), i det att de stannat vid sammanlagt 21 240 kronor 26 öre, inberäknat anskaffande av kortfackskåp för registrets förvaring. Det är givetvis möjligt, att även härafter kunna anträffas akter, som icke ingått i de genomgångna serierna, och att härav kan föranledas en eller annan komplettering av registret, men några särskilda anstalter för sådan kontrollering torde icke vara erforderliga och ej heller avsevärda kostnader behöva förväntas för sådant ändamål. Kortregisterskåpen äro uppställda i riksarkivets expeditionsrum för att under vederbörlig kontroll kunna hållas tillgängliga även för andra forskare än de, som medarbeta i verket om riksdagen.

Den i föregående årsberättelse omnämnda uppdelningen av de första banden av riksdagens historia, vilken nödvändiggjorts genom att ursprungligen vidtalade författare anmält sig på grund av nytillkomna åligganden ej medhinna hela de ursprungligen kontrakterade avdelningarna inom utsatt tid, har under år 1929 blivit genomförd, och nya kontrakt hava i enlighet härmed avslutats med respektive författare. Sålunda har professor Tunbergs medverkan enligt hans önskan begränsats till behandling av tiden före 1521 och arkivarien vid riksarkivet doktor Tor Berg har övertagit tidsskedet från 1521 till 1592 — det har befunnits lämpligt att från denna period avskilja återstoden av 1590-talet och sammanföra dessa år med 1600-talet, som behandlas av professor Nils Ahnlund. Likaledes i överensstämmelse med vad som meddelades i föregående årsberättelse har professor Ahnlund på begäran fått sitt kontrakt ändrat därhän, att hans avdelning

stannar med början av 1670-talet. För den därpå följande perioden intill Frihetstiden har kommittén förvärvat såsom författare docenten lektor Sven Grauers, med vilken kontrakt tecknats i vanlig ordning.

Enligt meddelande har professor Tunberg nu i allt väsentligt fullbordat sin del av arbetet, så att fullständigt manuskript kan väntas bli avlämnat inom den närmaste tiden. Beträffande följande partier av riksdagens historia har det icke kunnat undvikas, att de bli något försenade i förhållande till den ursprungligen uppgjorda tidsplanen för manuskriptens färdigställande. Redan den nyss nämnda nya uppdelningen av femton- och sextonhundratalen och inträdandet av nya författare hava givit anledning härtill. Redaktionskommittén anser sig dock kunna räkna med, att förskjutningen ej skall bli större än att utgivningsplanen i stort sett låter sig upprätthållas.

Sedan förste deputeraden i riksbanken V. Moll, vilken åtagit sig att inom verkets senare avdelning författa ett parti om »Riksdagen och Riksbanken», under år 1929 avlidit, har på kommitténs anmodan professor Sven Brisman övertagit detta uppdrag.

Frågan om utarbetande av den bibliografi över tryckta skrifter om riksdagen, vilken ingick i den år 1926 framlagda grundläggande planen för arbetet, har under år 1929 varit föremål för ingående utredningar och överväganden. Kommittén har kommit till det resultatet, att en sådan bibliografi icke bör saknas i det stora verket, och att den med lämplig sovring av materialet kan inrymmas inom ett band. Avtal om bibliografiens utarbetande enligt överenskomna grunder är träffat med förste bibliotekarien vid Uppsala universitet doktor A. B. Carlson.

Utöver de särskilda forskningsbidrag, som omnämnts i årsberättelsen för 1928, hava under år 1929 av kommittén beviljats en del tillägg, vilka icke torde behöva specificeras.

Under hösten 1929 har kommittén upptagit en utredning angående arbetets tryckning och eventuellt övertagande av lämplig bokförläggare, i vilken utredning statens tryckerisakkunnige direktören P. Palmqvist på anmodan medverkat. De förslag, som sedermera framgått av denna utredning, kommer kommittén att överlämna i särskild skrivelse.

Kommitténs kostnader hava för tiden 1 januari—31 december 1929 belöpt sig till:

för fyra ledamöter i kommittén	2 000:—
» redaktören	5 000:—
» sekreteraren	1 500:—
» sekreteraren såsom särskild ersättning för hans ledning av och uppsikt över registreringsarbetet	1 375:02
» skrivbiträden för registreringsarbetet	1 996:50
» särskilda forskningsbidrag	3 303:50
» ersättning till professor Lagerroth, arkivarien Berg och docenten Grauers för mistade avlöningsförmåner under tjänstledighet för kontrakterat författarearbete	7 153:16
» utredning rörande bibliografien	300:—
» resekostnader och dagtraktamenten	412:15
» skrivmaterialier, häftning, tryckning och övriga expenser ..	432:99

Summa kronor 23 473:32

I ovanstående utgiftstabell ingår ett belopp av cirka 700 kronor, som lämnats i ersättning till professor Lagerroth på grund av avdrag å avlöningen såsom professor vid Lunds universitet. Enligt kommitténs uppfattning är detta avdrag icke befogat och har kommittén anmodat herrar fullmäktige i riksgäldskontoret att söka återfå ifrågavarande belopp, vilket skulle tillfalla kommittén. Denna fråga är ännu icke slutbehandlad, men vill kommittén anföra, att vissa andra avdrag av liknande slag under hösten återbetalts.

Stockholm den 14 februari 1930.

Karl Hildebrand. Värner Rydén. Helge Almquist. Axel Brusewitz.
